

Актуальність в Україні досвіду ФРН з реалізації освітніх реформ

Джурило А. П., канд. пед. наук

З'ясовано, що неочікувано низькі результати участі німецьких школярів у дослідженні PISA (2001 р.), викликали неабияке обурення громадськості. Цей «PISA-Shock» призвів не лише до відставки уряду, але й до кардинальних змін у всій освітній системі ФРН: від проголошення курсу на забезпечення якості дошкільної підготовки до масштабних реформ вищої освіти.

Встановлено, що «PISA-Shock» спонукав політиків до активних дій, у результаті чого було проведено серію реформ, включаючи подовження шкільного дня на приблизно 4, а у більшості випадків на 6,5 годин, що є характерним для більшості промислово розвинених країн; розбудову освіти дітей раннього віку (включаючи дітей від 1 року); надання школам більшої автономії та запровадження ефективних інструментів підзвітності.

Розкрито, що на сучасному етапі в контексті тривалого реформування додатковими його напрямками на рівні загальної середньої освіти визначено запровадження: концепції «Ganztagsschule» (на кшталт школи повного/продовжуваного дня); єдиних освітніх стандартів для всіх 16 федеративних земель «Allgemeine

Hochschulreife» (атестат зрілості, який визначає загальну кваліфікацію для вступу до ВНЗ) та стандартизованого оцінювання навчальних досягнень учнів; комплексної стратегії освітнього моніторингу; стратегії підтримки учнів з високими освітніми досягненням; стратегії залучення дітей-емігрантів шкільного віку до освітнього процесу; проекту «Erinnerungskultur» (культура пам'яті) у школах для викладачів та адміністрації закладів освіти щодо формування в учнів умінь описувати та самостійно оцінювати історичні події з усвідомленням, що світ можна будувати й змінювати своїми діями; підвищення якості підготовки педагогічних кадрів.

Доведено, що впродовж кількох років після початку реформ Німеччина піднялася на вершину міжнародного рейтингу PISA, і залишається там і на далі, хоча продуктивність показників в останні роки призупинилася, що пояснюється спрямованістю проведених реформ на вирішення тогочасних проблем, у той час як сьогодні освітні реформи орієнтовано на результат.

Зроблено висновок, що участь України в міжнародних порівняльних дослідженнях навчальних досягнень учнів, передусім, у PISA 2018 є вимогою сьогодення, що забезпечить виявлення слабких місць національної системи шкільної освіти в контексті із зовнішніми викликами; віднайти оптимальний алгоритм вирішення виявлених проблем; підвищити рівень грамотності учнів; посилити професіоналізм педагогічного складу; сприяти вирівнюванню освітніх можливостей учнів.